

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes Wooluvabrik OÜ 03.10.2022 esitatud keskkonnaloa pikendamise taotlusest ning tuginedes veeseaduse § 191 lg 1 ning haldusmenetluse seaduse § 64 lg 1 ja § 68 lg 2 otsustan:

1.1. pikendada Wooluvabrik OÜ (registrikood 14345725; aadress Harju maakond, Viimsi vald, Viimsi alevik, Pojengi tee 10, 74001) veeluba nr L.VT.HA-171918 Linnamäe paisul Jägala jõe paisutamiseks ja hüdroenergia kasutamiseks kuni uue veeloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni, kuid mitte kauemaks kui 31.12.2024;

1.2. jätta kehtivaks kõik ülejäänud veeloas nr L.VT.HA-171918 toodud tingimused;

1.3. korraldus jõustub teatavaks tegemisest Wooluvabrik OÜ-le;

Muudetud veeluba nr L.VT.HA-171918 on avalikult kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>). Korraldus on veeloa nr L.VT.HA-171918 lahutamatu osa.

2. ASJAOLUD

2.1. Eesti Energia Aktsiaseltsile (registrikood 10421629; aadress Harju maakond, Tallinn, Keslinna linnaosa, Lelle tn 22, 11318, edaspidi *Eesti Energia AS*) on Keskkonnaministeeriumi Harjumaa Keskkonnateenistuse poolt 15.01.2008 antud vee erikasutusluba nr L.VT.HA-171918 (edaspidi *veeluba*) kehtivusajaga kuni 15.01.2013 Jägala jõe paisutamiseks ja Linnamäe hüdroelektrijaamas (edaspidi *HEJ*) Linnamäe paisu profiilis hüdroenergiast elektrienergia tootmiseks Jõelähtme vallale kuuluval Tammi kinnistul (registriora nr 6321702, katastritunnus 24505:002:0030, edaspidi *Tammi kinnistu*; asukoha aadress alates 12.01.2019 Harju maakond, Jõelähtme vald, Jõesuu küla, Muinaslinna tee 5) asukohaga Jõesuu küla, Jõelähtme vald, Harju maakond.

2.2. Eesti Energia AS esitas 04.10.2012 [\[1\]](#) Keskkonnaametile (edaspidi *KeA*) uue veeloa taotluse Tammi kinnistul hüdroenergiast elektrienergia tootmiseks Linnamäe HEJ-s. KeA võttis 14.01.2013 [\[2\]](#) uue veeloa taotluse menetlusse.

2.3. Eesti Energia AS ja Wooluvabrik OÜ (registrikood 14345725; aadress Harju maakond, Viimsi vald, Viimsi alevik, Pojengi tee 10, 74001, edaspidi *WV*) sõlmisid 30.10.2017 hoonestusõiguse müügilepingu ja asjaõiguslepingu, millega anti valdus ja veeluba ning uue veeloa taotlus üle *WV*-le. KeA muutis 08.02.2017 korraldusega nr 1-3/17/2999 „Vee erikasutusloa nr L.VT.HA171918 muutmise“ veeloa Wooluvabrik OÜ nimele.

2.4. KeA algatas veeloa taotlusele keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) 19.03.2015 [3], kuna kavandatav tegevuskoht asub Natura 2000 võrgustiku alal ning tegevus võib avaldada Jägala loodusala ja Jägala jõe hoiuala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele negatiivset mõju.

2.5. Tulenevalt Riigikohtu Halduskolleegiumi 28.01.2021 otsustest haldusasjas nr 3-17-1739 [4] (edaspidi *Riigikohtu 28.01.2021 otsus*) lõpetas KeA 09.07.2021 *WV* Jägala jõe paisutamiseks Linnamäe paisul ja hüdroenergia kasutamiseks elektrienergia tootmiseks *KMH* menetluse.

2.6. KeA andis 09.07.2021 kirjas 6-3/21/5014-10 [5] *WV*-le teada vajadusest läbi viia KeA poolne Natura tagantjärele hindamine.

2.7. KeA koostas „Jägala jõel Linnamäe paisul jõe paisutamise ja hüdroenergiast elektritootmine“ tagantjärele Natura hindamise ja „Jägala jõel Linnamäe paisul jõe paisutamise ja hüdroenergiast elektritootmine“ Natura hindamise viimase etapi Natura erandi etapi aruanded [6] (edaspidi *Natura erandi hindamine*), mis avalikustati 06.12.2021.

2.8. KeA pikendas viimati veeluba nr L.VT.HA-171918 esialgse õiguskaitse korras 10.01.2022 korraldusega nr DM-118681-1 “Keskkonnaloa nr L.VT.HA-171918 pikendamise korraldus” määrates veeloa kehtivusajaks kuni 31.12.2022.

2.9. Tallinna Ringkonnakohtu 18.10.2022 otsus haldusasjas nr 3-21-150 on tühistada osaliselt kultuuriministri 18. detsembri 2020. a käskkirja nr 190 “Asulakohtade ja muistsete põllujäänuste kultuurimälestiseks tunnistamine ning ühise kaitsevööndi kehtestamine”. Jõustunud kohtulahend tänaseks puudub.

2.10. Vabariigi Valitsus andis 03.06.2022 korralduse nr 163 (edaspidi *VV korraldus*), millega sätestas: Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 29 lg 3 alusel ja tuginedes asjaoludele, et Linnamäe paisul on vee paisutamine ja hüdroenergia kasutamine jätkuv tegevus, mis sai alguse enne Natura ala loomist, ning hoolimata tegevuse eeldatavalt ebasoodsast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale on tegevus alternatiivsete lahenduste puudumisel vajalik avalikkuse jaoks esmatähtsatel ja erakordselt tungivatel põhjustel, nõustub Vabariigi Valitsus tegevusloa andmisega Linnamäe paisul Jägala jõe paisutamiseks ja Linnamäe hüdroelektrijaamas hüdroenergia kasutamiseks elektrienergia tootmisel. Tegevusloa andmise otsuse teeb ja loa tingimused, sealhulgas hüvitusmeetmete rakendamise kohustuse seab KeA.

2.11. Kuivõrd tegemist on Eesti õiguspraktikas esmakordse juhtumiga Natura erandi rakendamiseks tagantjärele hindamise juhtumi puhul, viis KeA läbi õigusliku analüüsi *VV* korralduse rakendamise osas vastavalt HMS §-s 6 sätestatud uurimispõhimõttele.

2.12. Tallinna Halduskohtule esitasid ühise kaebuse *VV* korralduse tühistamiseks ning

õigusvastasuse tuvastamiseks MTÜ Jägala Kalateed, Eesti Kalastajate Selts ning Eesti Ihtüoloogia Selts. Tallinna Halduskohus võttis kaebuse menetlusse 28.07.2022, haldusasja number 3-22-1463. Jõustunud kohtulahend tänaseks puudub.

2.13. WV esitas 07.09.2022 kaebuse haldusasjas nr 3-22-1895, milles taotleb Vabariigi Valitsuse 03.06.2022 korralduse tühistamist ja Vabariigi Valitsuse kohustamist otsustama asi uuesti, andmaks uue korralduse, kuid õige volitusnormi alusel. Jõustunud kohtulahend tänaseks puudub.

2.14 WV esitas 03.10.2022 taotluse veeloa pikendamiseks kuni 31.12.2024 [\[7\]](#).

2.15. Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 64 lg 1 ja § 68 lg 2 kohaselt otsustab haldusakti muutmise haldusorgan, kelle pädevuses on haldusakti andmine muutmise ajal. VeeS § 191 lg 1 kohaselt annab veeloa KeA. Eeltoodust tulenevalt on KeA-l pädevus muuta, sh pikendada veeloa kehtivust.

2.16. HMS § 40 lg 1 alusel peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Eeltoodust tulenevalt edastas KeA XX.10.2022 kirjaga nr DM-121712-X WV-le ning huvitatud isikutele ja asutustele veeloa pikendamise taotluse kohta tehtud otsuse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks. KeA teavitas XX.10.2022 veeloa muutmise (pikendamise) eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

[\[1\]](#) Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS) 05.10.2012 nr HJR 7-6/12/24462 all.

[\[2\]](#) Registreeritud DHS-is 14.03.2013 nr HJR 7-6/13/24462-7 all.

[\[3\]](#) Registreeritud DHS-is 19.03.2015 nr HJR 7-6/15/24462-38 all.

[\[4\]](#) Registreeritud DHS-is 03.02.2021 nr 6-3/20/4052-20 all

[\[5\]](#) Registreeritud DHS-is 09.07.2021 nr 6-3/21/5014-10 all.

[\[6\]](#) Registreeritud DHS-is 06.12.2021 nr 7-9/21/25571 all.

[\[7\]](#) Registreeritud KOTKAS 03.10.2022 kiri nr DM-121712-1 all.

3. KAALUTLUSED

3.1. VeeS § 279 lg 2 alusel ei või VeeS kuni 31.12.2013 kehtinud redaktsiooni alusel antud tähtajalise veeloa puhul muuta tähtaega, välja arvatud olemasoleva veeloa pikendamise korral põhjendatud taotluse alusel kuni uue veeloa andmise otsustamiseni. Käesolev veeluba on antud 15.01.2008 kehtinud veeseaduse redaktsiooni alusel, st enne 31.12.2013, mistõttu on võimalik veeloa pikendamine põhjendatud taotluse alusel kuni uue veeloa andmise otsustamiseni.

3.2. VeeS § 279 lg 2 alusel saab veeloa kehtivust pikendada põhjendatud taotluse alusel. WV esitas KeA-le 30.09.2022 veeloa muutmise taotluse, sellest tulenevalt peab KeA hindama veeloa kehtivuse pikendamise taotluse põhjendatust ning annab vastava hinnangu kaalutusõiguse alusel, arvestades mh HMS § 4 lg 2 sätestatut, mille kohaselt tuleb kaalutusõigust teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

3.3. Wooluvabrik OÜ leiab mh veeloa pikendamise taotluse p 14, *et arvestades nii õiguslikku ebaselgust kui edasise menetluse käigu kava puudumist, peab Wooluvabrik OÜ põhjendatuks pikendada vee erikasutusloa nr L.VT.HA-171918 pikendamist kuni 31.12.2024.*

3.4. Wooluvabrik OÜ leiab mh veeloa pikendamise taotluse p 19, et igakordne veeloa pikendamine seoses uue veeloa taotluse menetluse venimisega on täiendav administratiiv- ja halduskoormus nii haldusorganile kui ka menetlusosalisele. Veeloa pikendamine kahe aasta võrra ei tähenda, et veeloa nr L.VT.HA-171918 kehtivus ei võiks lõppeda varem st kui otsus veeloa andmise või andmata jätmise kohta tehakse varem tunnistatakse kehtetuks hetkel kehtiv veeluba.

3.5 KeA kaalus eeltoodud asjaolusid, millised on veeloa pikendamise tagajärjed võrreldes loa pikendamata jätmisega ja loa kehtivuse lõppemisega, ning leiab, et veeloa pikendamine on põhjendatud ja vajalik järgnevatel põhjustel:

3.5.1. Uue veeloa taotluse menetlus on pooleli. KeA pikendas menetluse tähtaega 18.10.2022 kirjaga DM-115314-4 kuni 31.12.2024 tuginedes allpool toodud menetluse tulemust otseselt mõjutavatele, kuid seni lahenduseta asjaoludele:

- Kultuuriministeeriumi apellatsioonkaebus Tallinna Halduskohtu 28.07.2021 otsusele;
- Eesti Kalastajate Seltsi, Mittetulundusühingu Jägala Kalateed, Eesti Ihtüoloogia Seltsi kaebus Vabariigi Valitsuse 03.06.2022 korraldusele nr 163;
- Wooluvabrik OÜ kaebus Vabariigi Valitsuse 03.06.2022 korraldusele nr 163;
- Natura tagantjärele hindamishüvitusmeetmed.

Eelpool nimetatud asjaolusid on põhjalikumalt käsitletud 18.10.2022 kirjas DM-115314-4.

3.5.2. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lg 1 kohaselt kehtestatakse keskkonnaloaga (veeloa) loa omajale keskkonnakaitselised meetmed ja tingimused vastava tegevuse läbi viimiseks. Veeloa kehtestatud tingimused on loa omajale siduvad, nende täitmise üle on võimalik KeA-l teostada järelevalvet ning vajadusel seada loaga kõrvaltingimusi, kui selgub, et see on keskkonnakaitseliselt operatiivselt vajalik.

3.5.3. Kui paisutamiseks puudub kehtiv keskkonnaluba, siis on tegemist ebaseadusliku paisutamisega ja see tuleb likvideerida. Kuna lõplik otsus uue veeloa menetluse raames ei ole tehtud, siis ei ole otstarbekas ega menetluslikult ökonoomne alustada paisutuse likvideerimise menetlusega kuna see toob kaasa pöördumatud tagajärjed. Mõistlikum on säilitada kuni eeltoodud kohtuasjades lahendite jõustumiseni ja uue veeloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni olemasolev olukord. Kuna käimasolevaid kohtuvaidlusi silmas pidades ei ole üheselt selge, kas veeluba saab anda ning kui saab, siis kes ja millises ulatuses peab hüvitusmeetmeid rakendama. Kuna praegu käivad vaidlused ka muinsuskaitsealuste objektide kaitsevööndi ulatuse osas, siis vähemalt kohtuvaidluste ajal jääks paisukeha ja paisjärv muutmata kujul alles. Veeloa kehtivuse pikendamata jätmine lõpetaks hüdroenergia kasutamise, millega lõppeks küll tegevusega kaasnev veetasemete kõigutamine, kuid ainuüksi hüdroenergia kasutamise lõpetamine ei taga paisu olemasolul kudealade taastumist ega kalade läbipääsu paisust üles- ja allavoolu.

3.5.4. VW taotleb veeloa nr L.VT.HA-171918 kehtivuse pikendamist Linnamäe paisul Jägala jõe paisutamiseks ja hüdroenergia kasutamiseks kuni uue veeloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni, ilma nimetatud loa tingimuste ning sellega lubatud tegevuse muutmiseta. Tulenevalt eeltoodust on tegemist jätkutegevusega, mille tingimused ja sellega kaasnevad mõjud ei muutu. KeA hindas WV uue veeloa taotluse menetluses Jägala jõel Linnamäe paisutamise ning hüdroenergiast elektritootmise mõjusid Jägala loodusalale. Seega ei pea KeA menetlusökonoomiat silmas pidades optimaalseks viia olemasoleva veeloa pikendamise käigus läbi eraldi KMH-d samale tegevusele, mida taotletakse uue veeloa menetluses ning millele veeloa menetluse raames viidi läbi tagantjärele mõjude hindamine Natura alale.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Karina Laasik +372 56463707
Karina.Laasik@keskkonnaamet.ee